Helsinki 4.6.2020

Tratan merkitys yritysperinnässä ja luottotietotoiminnassa

Julkisuusuhkainen maksukehotus, tratta, on ollut käytössä suomalaisessa liike-elämässä noin sata vuotta. Näkemyksemme mukaan se, tai tarkemmin sen uhka, on erittäin tärkeä yritysten hyvää maksukäyttäytymistä edistävä tekijä. Yritykset tietävät mikä tratta on, miten sen toimii ja mitkä sen vaikutukset ovat.

Suomen Asiakastieto Oy (tai yleensä luottotietoiminnan harjoittajan) rooli trattaprosessia on julkaista tratta eli saattaa luottotieoja käyttävien tietoon se, että yritys ei ole maksanut velkaansa sovitulla tavalla. Tieto tästä laiminlyönnistä voidaan myös toimittaa talousalan sanomalehtiin.

Luottotietoiminnan harjoittaja on ankarassa vahingonkorvausvastuussa siitä, että se ei rekisteröi virheellistä tietoa rekisterissään. Tratan lähettänyt taho (yleensä perimistoimisto) tarkistaa ennen tratan lähettämistä saatavan oikeellisuuden eikä käytä trattaa riitaisissa tapauksissa. Asiakastieto tekee tratan julkaisemista koskevia sopimuksia vain sellaisten tahojen kanssa, joiden selvästi sitoutuvat lain ja hyvän perintätavan noudattamiseen. Mikäli trattaa käyttävä taho ei toimi näin, Asiakastieto purkaa niiden julkaisemista koskevan sopimuksen.

Asiakastiedon trattaprosessin osalliset (velkojat, perimistoimistot) tuntevat vastuunsa eikä trattaa käytetä väärin (peritä riitaisia saatavia). Asiakastieto ei kiellä sitä, että yksittäisissä tapauksissa arvio saatavan riitaisuudesta voi olla aluksi väärä. Trattaprosessi kuitenkin keskeytetään ja jo mahdollisesti tehty luottotietomerkintä peruutetaan, mikäli saatava osoittautuu riitaisesti.

Tratan protestoinnin (julkaisemisen) kieltäminen olisi Asiakastiedon käsityksen mukaan erittäin vahingollista yritysten maksukäyttäytymiselle ja luottoriskin arvioinnille. Tratan protesti on yleensä ensimmäinen yritykselle syntyvä maksuhäiriömerkintä. Sen kieltäminen vaikeuttaisi yritystenluottokelpoisuuden arviointia ja aiheuttaisi lisää luottotappioita. Asiakastieto korostaa sitä, että protestoinnin kielto vaikeuttasi nimenomaan eniten tavaraluotonantajien asemaa ja nimenomaan pieniä- ja keskisuuria yrityksiä. Näiden luottoriskin hallinta perustuu suurelta osin juuri sopimuskumppaniksi pyrkivän yrityksen maksuhäiriöiden tarkastamiseen. Estämällä tratan protestointi salataan sopimuskumppanin maksuvaikeudet. Suurilla yrityksillä ja institutionaalisilla rahoittajilla on luottoriskin hallinnassaan kenties keinoja vaatia muutakin tietoa sopimuskumppanilta ja tehdä omia tarkempia analyysejä.

Suomen Asiakastieto Oy korostaa, että se ei ole ainakaan viimeisen kahdenkymmenen vuoden aika joutunut oikeuden päätöksellä poistamaan virheelliseksi väitettyjä trattoja koskevia tietoja eikä ole joutunut maksamaan vahingonkorvausta virheellisen trattamerkinnän takia. Asiakastiedon henkilökunta on erittäin ammattitaitoista ja osaa

yhdessä velkojien edustajien kanssa selvittää tilanteet, joissa velallinen väittää asiain koskevan riitaista saatavaa.

Asiakastieto korostaa, että yksittäiseen maksuhäiriömerkintään voidaan velallisen pyynnöstä merkitä tieto maksuhäiriömerkintään johtaneista tekijöistä luottotietolain 24 §:n 3. momentin mukaisesti.

Juuso Jokela
Legal councel
Suomen Asiakastieto Oy